

ANNEX 3

Pautes de ventilació, neteja i desinfecció dels espais dels centres educatius davant la COVID-19

Aquest document pot ser modificat per la informació tècnica i científica que es vagi publicant per part del Ministeri de Sanitat.

1. Introducció

Davant la situació actual i amb la necessitat de frenar la propagació de la COVID-19 (causada pel virus SARS-CoV-2) s'han d'introduir canvis en l'entorn laboral.

Les mesures descrites en el present document s'han d'aplicar per tal de garantir la seguretat i la salut de tot el personal del centre, així com la de l'alumnat i les persones externes que hagin d'accedir als centres educatius.

Amb l'evidència científica acumulada, es considera que el SARS-CoV-2 pot transmetre de persona a persona per diferents vies, sent la principal el contacte i la inhalació de les gotes i aerosols respiratoris emesos per un malalt fins a les vies respiratòries superiors i inferiors d'una persona susceptible d'infectar-se. També es pot produir el contagi per contacte indirecte a través de les mans o objectes contaminats per les secrecions respiratòries del malalt amb les mucoses de les vies respiratòries i la conjuntiva del susceptible. La transmissió vertical a través de la placenta també és possible, encara que poc freqüent. Altres vies de transmissió són molt improbables.

S'ha descrit la permanència del SARS-CoV-2 en diferents tipus de superfícies i materials. Per a més informació es pot consultar el document del Ministeri de Sanitat: Transmissió de SARS-CoV-2. Informació científica-tècnica, del 7 de maig de 2021. Disponible a:
https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/20210507_TRANSMISION.pdf.

Atesa, llavors, la potencial supervivència del virus en les superfícies i espais de treball s'han d'establir unes pautes de neteja i desinfecció.

- Neteja: té com a objectiu principal eliminar la brutor i bona part dels microorganismes.
- Desinfecció: elimina els microorganismes de les superfícies.

La desinfecció sempre ha de ser posterior a la neteja, ja que perquè el desinfectant sigui eficaç les superfícies han d'estar lliures de brutor.

Està demostrat que determinats desinfectants d'ús domèstic i biocides d'ús professional aplicats a les superfícies i objectes inactiven el coronavirus de manera eficaç.

2. Objectiu

Ateses les recomanacions de les autoritats sanitàries de realitzar desinfeccions en diversos centres i llocs, s'estableix com a objectiu l'establiment d'unes pautes de desinfecció en els centres educatius.

3. Desinfectants

Per realitzar la desinfecció es pot utilitzar:

- Lleixiu en una concentració d'1:50, preparant una dilució en aigua freda de l'aixeta, que haurà de ser utilitzada de forma immediata per evitar les pèrdues per evaporació.
- Alcohol de 70°.
- Peròxid d'hidrogen al 0,5 % (aigua oxigenada).

També es poden utilitzar els desinfectants viricides autoritzats pel Ministeri de Sanitat, seguint la informació recollida en les seves etiquetes o fitxes de dades de seguretat. En el següent enllaç es poden consultar els productes viricides autoritzats a Espanya:

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Listado_virucidas.pdf.

A més d'aquests, hi ha altres viricides autoritzats pel Ministeri de Sanitat. Aquests i els que interessin per a l'objecte d'aquest document són TP2 (desinfecció de superfícies i aèria, ús ambiental).

Pel que fa a aquests productes, són biocides i es troben regulats per la seva pròpia normativa, la qual cosa fa que no puguin ser aplicats per l'empresa convencional de neteja que va als distints centres de treball, sinó que han de ser aplicats per empreses inscrites en el Registre oficial d'establiments i serveis biocides a les Illes Balears:

- **Mallorca:** <https://www.caib.es/sites/salutambiental/ca/mallorca-33681/>.
- **Menorca:** <https://www.caib.es/sites/salutambiental/ca/menorca-33089/>.
- **Eivissa i Formentera:**
https://www.caib.es/sites/salutambiental/ca/ibiza_y_formentera-33090/.

Com preparar els desinfectants?

Perquè la desinfecció sigui eficaç, cal netejar prèviament. Les etapes bàsiques de la higienització (neteja i desinfecció) són:

1. Ordenar i retirar els objectes en desús.
2. Retirar mecànicament la brutor més gruixuda.
3. Banyar les superfícies que s'han de netejar.
4. Aplicar mecànicament una dilució de detergent d'acord amb les indicacions de concentració i temperatura que indiqui el fabricant.
5. Aclarir.
6. Desinfectar d'acord amb les indicacions de concentració i temperatura que indiqui el fabricant.
7. Aclarir.
8. Eixugar.

Com preparar el lleixiu a l'1:50?

1. S'agafen 20 ml de lleixiu domèstic (dues cullerades soperes plenes), no importa la marca.
2. Es posen dins d'una ampolla d'1 l.
3. S'omple l'ampolla amb aigua de l'aixeta fins a completar-la. Per preparar la dilució no s'ha d'emprar aigua calenta.
4. Es tanca i se li dona la volta diverses vegades per barrejar-ho. Atenció: s'ha de preparar la dissolució el mateix dia del seu ús.

Els llocs desinfectats amb lleixiu no es poden ocupar fins que es trobin ben eixuts.

Com preparar l'alcohol de 70°?

Per aconseguir una concentració d'alcohol de 70° a partir del de 96°, s'han de mesclar 70 ml d'alcohol amb 30 ml d'aigua potable. Per preparar la dilució no s'ha d'emprar aigua calenta.

Es pot emprar aquesta dissolució per desinfectar els objectes personals (ulleres, telèfons fixos i mòbils, teclats d'ordinador i ratolins, claus, etc.).

4. Mesures higièniques als centres educatius

El personal dels centres educatius, sempre que sigui possible, ha de disposar de totes les eines, equips i materials per realitzar la seva tasca sense necessitat de compartir-los.

Als equips en què hi pugui haver un ús compartit (enquadernadores, ordinadors comunitaris, fotocopiadores...) hi ha d'haver material per a la seva desinfecció

abans de l'ús i les instruccions pertinents per fer-ho amb seguretat. També han de comptar amb papereres amb bossa, preferiblement amb tapa i pedal, a l'abast per poder dipositar ràpidament el material no reutilitzable.

S'han de retirar tots els elements o objectes decoratius a l'accés de l'alumnat i famílies i que puguin ser sotmesos a una major manipulació: revistes, fulletons, calendaris...

Per a les tasques de neteja s'utilitzaran guants.

Als centres s'ha de realitzar una neteja i desinfecció de les instal·lacions com a mínim un cop al dia, i s'ha de reforçar en aquells espais que ho necessitin en funció de la intensitat d'ús.

S'ha de tenir especial atenció a les zones d'ús comú i a les superfícies de contacte més freqüents, com poms de portes, taules, mobles, passamans, sòls, telèfons, penjadors, i altres elements de similars característiques.

S'han de netejar els banys amb la freqüència necessària per garantir-ne en tot moment l'estat d'higiene adequat. En tots els banys del centre hi ha d'haver dispensadors de sabó i paper disponible per eixugar-se les mans. Els alumnes han de rentar-se acuradament les mans entre 40 i 60 segons cada vegada que facin ús del bany.

En aquest cas, es recorda que si l'aplicació del producte viricida ha de ser per part de personal professional especialitzat, s'ha d'assegurar que l'empresa que ho realitza està expressament registrada per fer-ho en el Registre oficial d'establiments i serveis biocides de les Illes Balears:

<http://www.caib.es/sites/salutambiental/ca/portada-26165/?campa=yes>.

S'han de col·locar dispensadors de gel hidroalcohòlic en aquelles aules que no tinguin lavabo per al rentat de mans amb aigua i sabó. S'ha de tenir en compte que quan les mans tenen brutícia visible, el gel hidroalcohòlic no és suficient i cal fer servir aigua i sabó.

S'han de revisar diàriament els dispensadors de sabó i els de paper, i els envasos de gel o solució hidroalcohòlica i procedir a la seva substitució en cas d'avaría o recàrrega. S'ha de vigilar la neteja de papereres.

Tots els espais s'han de ventilar diàriament, el temps necessari per permetre la renovació de l'aire, un mínim de quinze minuts abans d'iniciar la jornada, després de cada canvi de classe i després de cada ús (vegeu l'apartat 1.3.1, ventilació, de

l'annex 2, mesures de protecció individual, col·lectiva i control sanitari i pautes per al correcte ús del material de protecció individual als centres educatius de les Illes Balears).

Si les dependències tenen sistemes de ventilació i climatització mecànica, es recomana mantenir la climatització a una temperatura entre 23 i 25°C a la primavera i estiu i entre 21 i 23°C a la tardor i hivern i revisar el nivell de ventilació perquè la renovació de l'aire de l'exterior sigui suficient. Respecte als sistemes de ventilació i climatització mecànica, s'han d'utilitzar sistemes que permetin la renovació de l'aire de manera controlada. En tot cas, s'ha de reforçar la neteja i el manteniment dels filtres d'aire dels circuits, d'acord amb les recomanacions de l'instal·lador i del servei de prevenció, i optar, en el cas de ser possible, per equips amb filtres amb demostrada eficàcia com a barrera de partícules víriques. Cal canviar la circulació de l'aire a 100 % aire exterior.

Vegeu el document Recomanacions d'operació i manteniment dels sistemes de climatització i ventilació d'edificis i locals per a la prevenció de la propagació del SARS-CoV-2 del Ministeri de Sanitat i del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic:

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Recomendaciones_de_operacion_y_mantenimiento.pdf.

Es poden emprar ventiladors de sòtil sempre que hi hagi les finestres obertes, per permetre l'entrada d'aire de l'exterior

A tots els espais es mantindran les finestres obertes sempre que la climatologia ho permeti.

Després de cada neteja, els materials emprats i els equips de protecció utilitzats es rebutjaran de forma segura, i es procedirà posteriorment al rentat de mans.

Així mateix, es realitzarà una neteja i desinfecció dels llocs de treball en cada canvi de torn, amb especial atenció al mobiliari i altres elements susceptibles de manipulació, sobretot els utilitzats per més d'un treballador.

Les mesures de neteja s'han d'estendre també, si n'hi ha, a zones privades dels treballadors, com ara vestuaris, taquilles, lavabos, cuines i àrees de descans.

Quant al personal de neteja:

- Per aconseguir una higienització eficaç i evitar riscos per al personal, cal informar-lo i formar-lo convenientment sobre els procediments de treball i les mesures de seguretat.

- S'han de revisar els protocols generals de treball per dur a terme les tasques d'higienització adaptades a la prevenció de la COVID-19 elaborats durant els curs 2020-2021. Aquests protocols s'han de revisar amb l'assessorament dels serveis de prevenció de riscos laborals.
- S'ha de garantir que els centres educatius tinguin operatiu un lavabo amb aigua corrent, sabó i paper per eixugar per al rentat de mans i solució hidroalcohòlica per a la desinfecció.
- Les ungles han de dur-se curtes i cuidades, i s'ha d'evitar l'ús d'anells, polseres, rellotges o altres adorns.
- Als carros de neteja s'ha de disposar de solució hidroalcohòlica i contenidors tancats amb pedal, per a les deixalles. Cada lloc de treball s'ha de dotar i s'hi ha de facilitar que es pugui alternar el rentat de mans amb l'ús de gel o solució alcohòlica, amb la finalitat de mantenir una correcta higiene.
- S'ha de realitzar la neteja i desinfecció dels estris de treball, inclosos els carros. La roba de protecció i els estris s'han de rentar i desinfectar segons els protocols establerts a aquest efecte en funció de la mena de tasca de neteja realitzada per la persona treballadora. Les peces tèxtils es rentaran de manera mecànica a 60/90°C. En cap cas es poden rentar en els domicilis particulars del personal.

Material de protecció del personal de neteja

La tasca de neteja és una tasca amb baix risc de produir aerosols; es recomana que aquest personal tingui a la seva disposició mascaretes quirúrgiques, com a un plus de protecció atès que és el personal que neteja i desinfecta la majoria de zones i punts crítics de l'edifici i que és obligatori en cas de no poder guardar les distàncies.

La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de procurar que els centres disposin de mascaretes FFP2 i ulleres de protecció ocular o pantalles de protecció facial, ja que és recomanable el seu ús pel personal de neteja en el supòsit que hi hagi casos de COVID-19 o en període d'aïllament preventiu.

S'ha de facilitar la utilització de guants per a la realització de totes les tasques de neteja, preferiblement guants de vinil o nitril. S'ha de realitzar la higiene de mans abans de col·locar-se els equips de protecció individual i també després de retirar-los.

5. Pautes per a la ventilació, neteja i desinfecció dels centres quan hi hagi un cas sospitós de COVID-19

En general, és molt probable que en qualsevol moment les autoritats sanitàries decideixin que alguns espais necessiten ser netejats i desinfectats amb una major

freqüència del que és habitual, ja que la majoria són llocs de pública concurrència (oberts o tancats). S'ha de tenir en compte que el Servei de Prevenció de Riscs Laborals treballa de manera coordinada amb la Conselleria de Salut i Consum per identificar els casos amb COVID-19 de l'Administració i també en la determinació dels casos concrets.

El pas previ a la neteja i desinfecció és la senyalització i informació.

Una vegada fora del centre la persona sospitosa de COVID-19:

- a) Si la persona amb símptomes ocupava un espai específic (aula, aula específica, sala de psicomotricitat, gimnàs...), s'ha de tancar la porta, obrir les finestres per ventilar, netejar i desinfectar.
- b) Si l'espai que ocupava la persona amb símptomes és un espai comú, compartit amb altres persones, s'ha d'assenyalar l'àrea dos metres al voltant de l'espai del cas (sòl, mobiliari), i les zones i mobiliari d'ús compartit de tot l'espai (armaris o prestatgeries, fotocopiadores, etc.). S'ha d'informar immediatament les altres persones que han ocupat l'àrea i se'ls ha de demanar que extremin les mesures d'higiene personal, així com que s'extremen les mesures de ventilació, neteja i desinfecció en els punts crítics. Aquesta informació s'ha de fer extensiva a tot el personal del centre, inclòs el de neteja, i als usuaris.

Neteja, desinfecció i ventilació

Per fer la neteja i desinfecció dels espais dels casos sospitosos de COVID-19 és necessari que el personal de neteja utilitzi mascaretes FFP2, ulleres de protecció ocular o pantalles de protecció facial i guants i que l'espai estigui ventilat.

6. Ventilació, neteja i desinfecció dels espais que han estat ocupats per casos confirmats de COVID-19

Atesa la gravetat de la situació i l'estat actual dels coneixements tècnics respecte a la COVID-19, es recomana la contractació d'una empresa autoritzada per a l'aplicació de productes viricides, inscrita en el Registre oficial d'establiments i serveis biocides a les Illes Balears, i no deixar aquesta responsabilitat al personal convencional de la neteja. Aquestes empreses han de presentar un pla d'actuació de neteja i desinfecció que contengui:

- Un diagnòstic de la situació, que ha d'anar acompanyat d'una inspecció i una avaluació de la situació i els riscos.
- Un programa d'actuació amb pautes de neteja, desinfectants a utilitzar, mètode d'aplicació, protecció dels elements susceptibles de ser afectats (endolls, ordinadors, altres equips informàtics, etc.).

- La gestió adequada de residus.

Els espais no es podran utilitzar fins a l'endemà d'haver-se realitzat la desinfecció.

Després de cada neteja i desinfecció, els materials emprats i els equips de protecció utilitzats es rebutjaran de manera segura i posteriorment es procedirà al rentat de mans.

7. Gestió de residus

S'han de disposar papereres amb bossa o contenidors protegits amb tapa i, si és possible, accionats per pedal en diferents llocs del centre, on es dipositaran les mascaretes, els guants i els papers utilitzats per al rentat de mans i la desinfecció de materials o amb fluids. S'ha de vigilar la neteja de papereres, de manera que quedin netes i amb els materials recollits, amb la finalitat d'evitar qualsevol contacte accidental.

La gestió de residus s'ha de realitzar de la manera habitual respectant els protocols de separació de residus.

En cas que un alumne o un treballador presenti símptomes mentre es trobi en el centre, cal aïllar el contenidor on hi hagi dipositat mocadors o altres productes usats. Aquesta bossa d'escombraries s'ha de tancar, extreure i col·locar en una segona bossa d'escombraries, amb tancament, per al seu dipòsit a la bossa de fracció resta i després al contenidor gris.

La resta de residus comuns s'han de tractar de la mateixa manera que fins ara, respectant-ne la separació.